

VEDLEJŠÍ VĚTY PŘÍSLOVEČNÉ MÍSTNÍ A ČASOVÉ

2a

☐ Vedlejší věta příslovečná místní

- ☐ • bývá uvozena **vztažnými příslovci** (*kde, kam, odkud, kudy*);
- ☐ • ptáme se na ni jako na příslovečné určení místa pomocí řídicí věty (*Vrátil se tam, odkud vyšel. Kam se vrátil?*).

☐ Vedlejší věta příslovečná časová

- ☐ • bývá uvozena podřadícími spojkami (*když, jakmile, až, sotva, zatímco*);
- ☐ • ptáme se na ni jako na příslovečné určení času pomocí řídicí věty (*Když se vrátil, vyprávěl své zážitky z cest. Kdy vyprávěl své zážitky z cest?*).

1. Určujte druh vedlejších vět příslovečných.

Kdekoli se objevil, všude ho rádi přivítali. Půjďme tam, kam vedou červené značky. Když svítalo, vydali se na procházku po pobřeží. Vráť se, až budu mít hotovou práci na zahradě. Seděli u moře, dokud slunce nezapadlo za obzor. Dejte věci tam, odkud jste si je vzali. Kudy prošli, tam zůstal nepořádek. Zatímco jsme spali, maminka upekla koláče. Na dovolenou pojedeme tam, kde jsme byli vloni. Sotva čaroděj vyslovil zaklínadlo, celé město se proměnilo v hromadu kamení.

2. Věty jednoduché změňte na souvětí. Vyznačená rozvitá přísl. určení nahraďte vedlejší větou.

Známý zpěvák zmizel ihned *po dozpívání poslední písně*. Vydali se *po červené turistické značce*. *Po návratu domů z cest* vyprávěl strýc své dobrodružné zážitky. Na výlet jsme jeli *po stopách Karla Jaromíra Erbena*. *Při východu slunce* celý tábor vyběhl na blízkou louku cvičit. Mravenci lezli *po stolech s jídlem*. *Po skončení divadelní hry* hlediště odměnilo herce velkým potleskem.

Karel Jaromír Erben

3. Určujte druhy vedlejších vět (podmětné, předmětné, příslovečné).

Nevěděl, kudy má jít. Kde jsou jeho ztracené brýle, mu řekli jeho žáci. V městečku všichni věděli, kam místní doktor jezdí každoročně na dovolenou. Půjdu, kam mě nohy ponесou. Až dopíšete poslední slovo, zavřete sešity. Sotva se nasnídal, vyrazil na každodenní obchůzku města. Když se otočil k tabuli, žáci se začali bavit mezi sebou. Nedokázali se dohodnout, kam pojedou na školní výlet. Řidič se zeptal, kde chtějí cestující vystoupit. Chtěl se podívat tam, kde se narodil jeho otec. Brzy se ukáže, kdo z nás měl pravdu.

VEDLEJŠÍ VĚTY PŘÍSLOVEČNÉ ZPŮSOBOVÉ A MĚROVÉ

☐ Vedlejší věty příslovečné způsobové a měrové

- ☐ • bývají uvozeny **spojkami** (*jak – jako, tak – že, tak – aby*), **vztažnými zájmeny** (*tím – čím*) nebo **číslovkami** (*tolik – kolik*);
- ☐ • často se na ně odkazuje **příslovci** (*Mluv tak, aby ti ostatní rozuměli.*), **zájmeny** (*Čím víc se smála, tím víc se cítil nejistý.*) nebo **číslovkami** (*Měl toho v hlavě tolik, že to nestačil zapisovat.*), tyto **odkazovací výrazy** neurčujeme jako větné členy;
- ☐ • ptáme se na ně jako na příslovečné určení způsobu a míry a pomocí řídicí věty (*Honza si směl odnést tolik zlata, kolik unesl. Kolik zlata si směl Honza odnést?*).

1. Určujte vedlejší věty příslovečné způsobové a měrové.

Sjížděl kopec tak rychle, že se o něho všichni báli. Malý chlapec vypadal, jako by mu někdo ublížil. Ondra utíkal, jako by mu za patami hořelo. Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá. Tvářil se tak, že každého odradilo pustit se s ním do hovoru. Čím víc trénovala, tím lepších výsledků se jí dařilo dosáhnout. Vysvětlovala pravidla tak, aby je každý pochopil. Film byl tak dojemný, že po jeho skončení zůstali diváci ještě dlouho tiše sedět. Čím víc se blížil konec dovolené, tím víc se kazilo počasí. Vypadá, jako by neuměl do pěti počítat. Lucie je stejně stará, jako je její spolužačka v lavici.